

Slanický ostrov umenia

Garant predmetu: doc. Ing. arch. Ľubica Vítková

Vedúci práce: Ing. arch. Pavol Paulíny, PhD.

doc. Ing. arch. Nadežda Hrašková, PhD.

Ing. arch. Katarína Terao Vošková, PhD.

Ateliér: Ateliér PHV

Predmet: 2_AT1_AU

Téma: Slanický ostrov umenia

Akademický rok: 2022/2023

Študent: Bc. Šimon Šefčík

Spríevodná správa

Identifikačné údaje

Názov: Slanický ostrov umenia
Miesto stavby: Slanická Osada

História Slanického ostrova umenia:

Slanický ostrov umenia vznikol roku 1953 po vytvorení Oravskej priehrady. Touto výstavbou bolo zaplavených niekoľko dedín medzi ktorými bola aj obec Slanica nad ktorou sa týčil kopec s kostolom, cintorínom a krížovou cestou. Kostol aj s krížovou cestou bol aj naprieč odporu zachovaný a slúži ako pamätné miesto do dnešného dňa kde sa tu stretávajú obyvatelia zatopenej obce. Samotný kostol je z roku 1766 - 1769 kedy bol vybudovaný ako kaplnka, neskôr prebudovaný na klasicistický ostol v roku 1843. Dnes kostol slúži Oravskej galérii ako výstavné miesto v ktorom sa nachádza niekoľko rôznych inštalácií. Ostrov je od roku 1973 zapísaný ako chránené územie a prírodná pamiatka.

Účel navrhovaného riešenia:

Súčasný stav ostrova a prístavu je zlý. Chýba alebo zastaralé zázemia sú nevyhovujúce pre dnešné potreby ani pre rozvoj turizmu v oblasti. Na samotnom ostrove sa nachádza kostol, kaplnka, krížová cesta, zázemie zamestnancov a cintorín. Ostrov postráda miesta pre organizovanie stretnutí, akcií ako sú koncerty, a výstavné priestory su neraz poddimenzované. Na ostrove neexistuje bezbarierovosť. Prístav taktiež nie je upravený pre bezbarierovosť. Na loď sa dostaneme strmými schodmi a zázemie tu nenájdeme žiadne. Parkovanie, cyklo doprava ale ja hromadná doprava sú v zlom stave a miestami úplne vymiznú. Oble lokality je potreba oživiť a prieniesť do nich niečo čo by pritiahlo ľudí.

Nové riešenie prinesie do lokality rôzne zázemia obohacujúce život nielen obce ale posilňujúce cestovný ruch a zvýšenie atraktívnosti a pohodlia pre turistu.

Ideové riešenie:

Podstata nového riešenia spočíva v integrovaní nových objektov do lokality. Tento zámer sa zobrazuje najme pri riešení ostrova ktorý je prírodnou kultúrnou pamiatkou a je potreba brať ohľad na jeho výraz smerom k slanickej osade tak, aby bol zachovaný jeho prírodný zjav. Taktiež treba pristupovať veľmi opatrne nakoľko s ex-obyvateľmi slanice stále existuje citové puto k tomuto miestu. Historicky podstatné objekty nesmú byť zatienené novou architektúrou a musia byť stále dominantné svojmu prostrediu.

Urbanistické riešenie:

Návrh vychádza z potreby obnoviť prostredie ostrova a zlepšenia stavu v oblasti prístavu s prizieraním sa na pôvodnú architektúru oblasti ktorá bude podobná iba tvarovo.

Vstupom na ostrov by mal byť už prístav ktorý bude doplnený od tri nové objekty a nové bezbarierové mólo. Objekty v tvare písmena U budú vytvárať malé námestie ktoré bude hlavnou čakacou plochou v strede so zelenou výsadbou. Nové mólo sa bude nachádzať na pravej strane starého exustujúceho móla a bude upravené pre potreby bezbarierovosti. okolo pôvodného móla pôjde chodníček prepojujúci toto mólo a komerčné mólo na druhej strane toho pôbodného. Parkovanie bude zabezpečené na dvoch parkoviskách určených pre prístav, z toho jedno nachádzajúce sa priamo v lokalite oproti novým objektom. Druhé parkovisko bude na mieste cvičiska autoškoly a parkoviska o 200 m ďalej smerom k Tvrdošínu. Pri tomto objekte sa bude nachádzať športová zóna s novým objektom. Z tohto parkoviska sa bude zabezpečená možnosť prejsť k mólu buď novým chodníkom popri hlavnej ceste alebo chodníkom pozdĺž brehu priehrady. Pre hromadnú dopravu budú vytvorené dve bezpečnejšie zastávky na hlavnej ceste a o bezpečnosť a spomalenie dopravy sa postará spomalovací ostrov s oboch smerov.

Samotný ostrov bude riešený s citlivosťou na jeho prírodné a kultúrne dedičstvo. Nové väčšie objekty budú smerované na severo-východ, teda smerom od Slanickej osady tak aby silueta a vzhľad ostrova zostala zachovaná s minimálnymi zmenami. Na ostrove bude vybudovaná nový prístav a chodníky s ohľadom na bezbarierovosť. Vybudované budú nové chodníky. Jeden okolo 2/3 ostrova prepojujúci všetky atrakcie ostrova, druhý bude viesť od prístavu naprieč ostrovom. Vybudované budú taktiež dva chodníky pripomínajúce chodníky z obce ku kostolu. Ostrov bude mať kompozične 3 osi, pozdĺžnu a dve priečne, na ktorých sa budú nachádzať nové objekty atrakcie.

Jestujúce objekty:

V lokalite prístav sa nenachádzajú žiadne objekty okrem samotného móla.

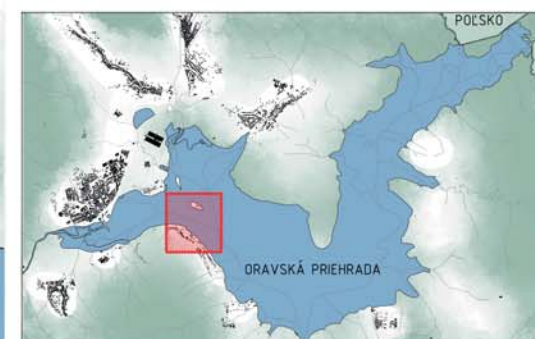
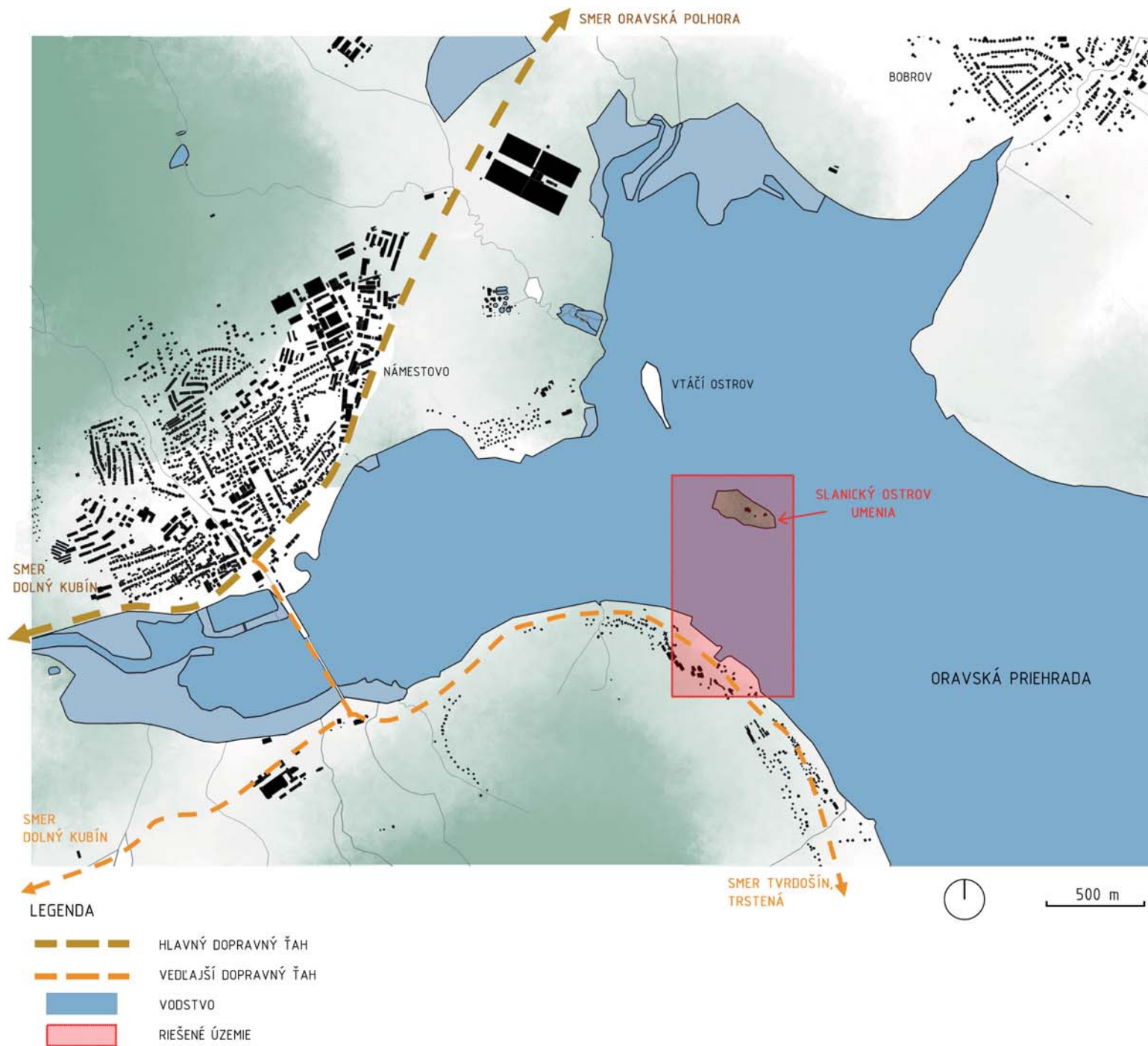
Na ostrove môžeme nájsť kostol z 18. stor., Kaplnku, jedenásť zastavení z krížovej cesty, zázemie pre zamestnancov, toalety, sklad, cintorín a múriky.

Navrhované objekty:

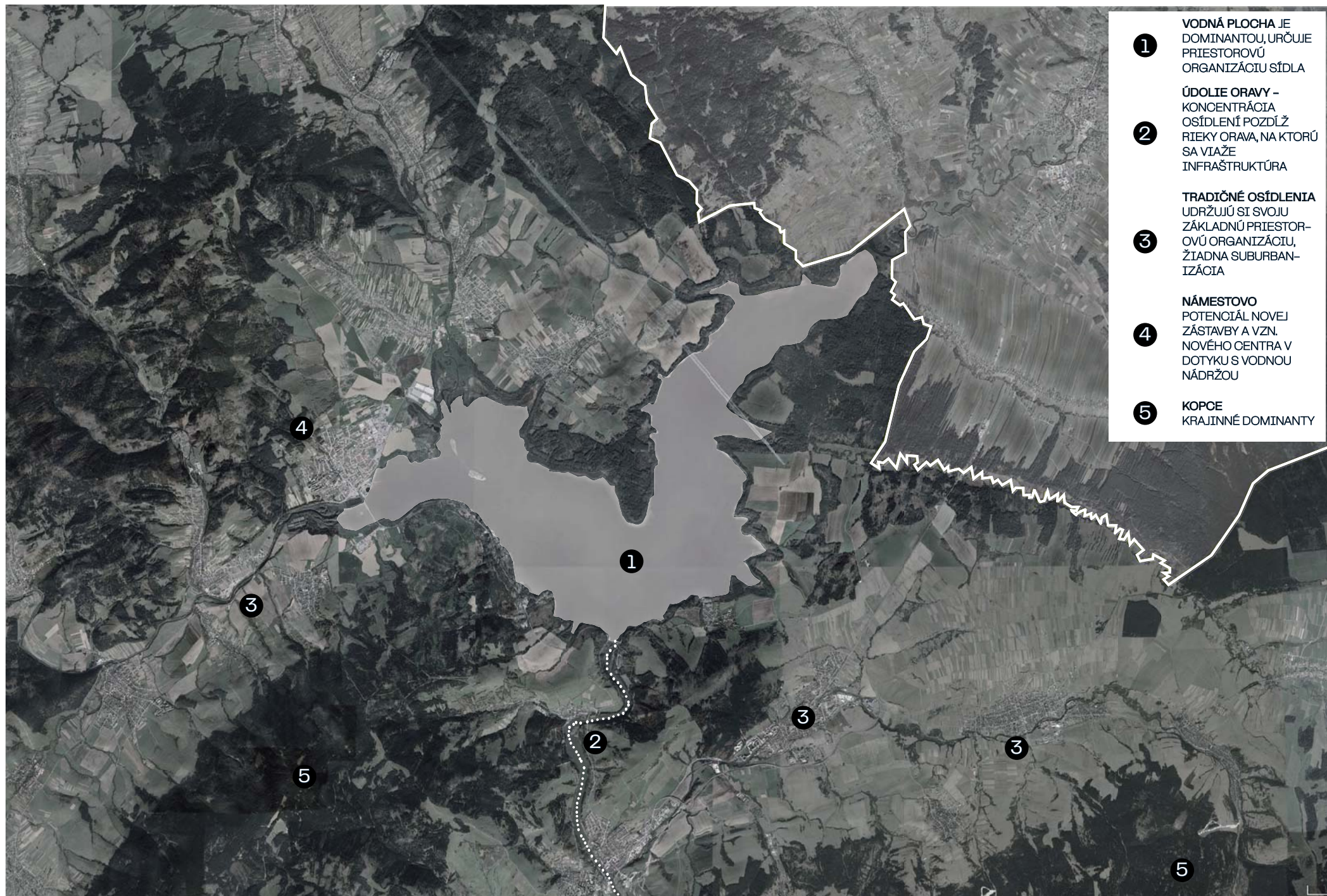
Lokalita prístav bude obohatená o budovu infocentra, kaviarne a cyklopointu ktorá bude spolu s objektom pre prenájom kanoe a lodíček vytvárať námestie s výhľadom na prístav. Smerom k hlavnej ceste bude objektom cyklopointu zrkadliť objekt starostlivosti o súkromné lode ktorý bude obsahovať aj výťah pre imobilov nakoľko výškový rozdiel prístavu a cesty neumožňuje bezbarierový vstup. Objekt Športového centra pri parkovisku smerom k Tvrdošínu bude zastrešovať správcovstvo nad okolitými športoviskami a bude ponímať squashové ihriská. Tvar architektur bude vychádzať z miestnej zástavby ale bude modernizovaný aby nepôsobil dojmom starých objektov.

Nové objekty na ostrove budú umiestnené s ohľadom na celkový vzhľad ostrova. Jedná sa o nový prístav ktorý umožní aj prístupu imobilov a prístrešok pre ľudí čakajúcich na loď, prístav pre lodky a kanoe. Na opačnej strane ostrova s bude nachádzať anфіteáтер ktorý bude na brehu a čiastočne na vode a nová výstavný priestor pre výstavu venovanú Slanici. Tento objekt bude nasmerovaný na potopenú obec a vo svojom presklení bude obsahovať jej reliéf. Zázemia budú vybudované v anфіteatri a výstavnom objekte.

Analýzý

Analýza širších vzťahov

- 1** VODNÁ PLOCHA JE DOMINANTOU, URČUJE PRIESTOROVÚ ORGANIZÁCIU SÍDLA
- 2** ÚDOLIE ORAVY - KONCENTRÁCIA OSÍDLENÍ POZDĹŽ RIEKY ORAVA, NA KTORÚ SA VIAŽE INFRAŠTRUKTÚRA
- 3** TRADIČNÉ OSÍDLENIA UDRŽUJÚ SI SVOJU ZÁKLADNÚ PRIESTOROVÚ ORGANIZÁCIU, ŽIADNA SUBURBANIZÁCIA
- 4** NÁMESTOVO POTENCIÁL NOVEJ ZÁSTAVBY A VZN. NOVÉHO CENTRA V DOTYKU S VODNOU NÁDRŽOU
- 5** KOPCE KRAJINNÉ DOMINANTY

Kompozičná_analýza

MUROVANÝ DOM S ROKOKOVO-BIEDEMEIEROVSKOU FASÁDOU A ŠTUKOVOU OZDOBOU, ZAČ. 19. STOR.

KOSTOL POVÝŠENIA SV. KRÍŽA POSTAVENÝ R. 1766-1768

RODNÝ DOM ANTONA BERNOLÁKA

KOSTOL A KALVÁRIA PRED ZATOPENÍM

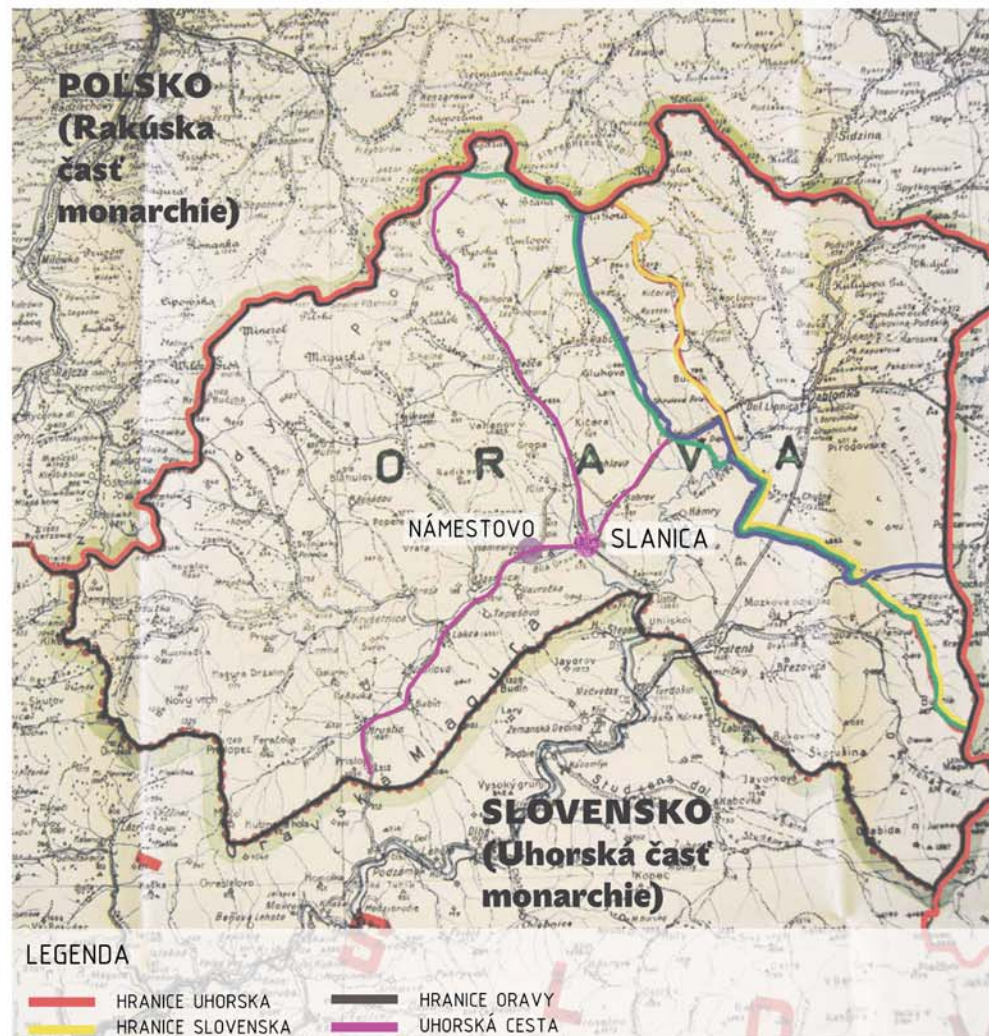
BYVALÁ ĽUDOVÁ ŠKOLA

DREVENÉ DOMY SPOJENÉ TYPICKOU DREVENOU ZASTREŠENOU BRÁNOU

POHĽAD NA HOSTINEC A KALVÁRIU PRED ZATOPENÍM

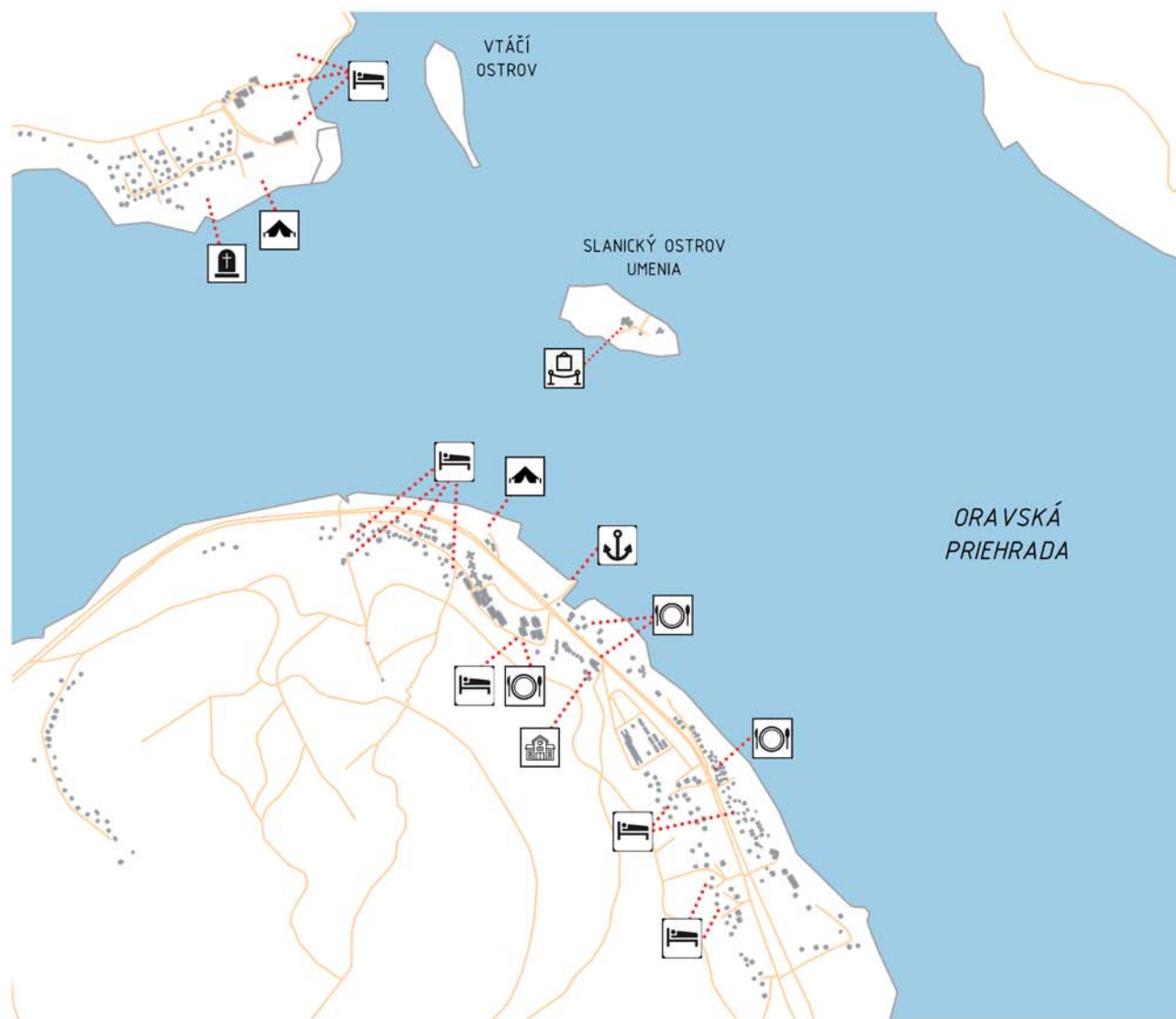
OBEC SLANICA

- Patril zemepánovi Thurzovi sídliacom na Oravskom hrade
- Pomenovaná podľa riečky Slanica, ktorá vyvierała zo slaných prameňov spod Babej hory
- Obyvatelia sa venovali chovu dobytky, roľníctvom, ľanárstvom
- Vo veľkom pestovali ľan a vyrábali plátno, ktoré predávali po celom Rakúsko-Uhorsku
- Neskôr nastalo obdobie vysťahovalectva do iných častí monarchie a Ameriky
- Kostol Povýšenia sv. kríža sa stal na žiadosť Slaničanov pamätníkom na zatopenú obec

Zdroje:

<https://www.oravska-priehrada.sk/presidlovanie>
[https://ustie-nad-oravou.webnode.sk/zatopene-obce-/](https://ustie-nad-oravou.webnode.sk/zatopene-obce/)
<https://polthorahistoryblog.wordpress.com/2020/07/29/plebiscit-ktory-nebol-roztrhanie-odvekych-hranic-oravy/>

Historická analýza

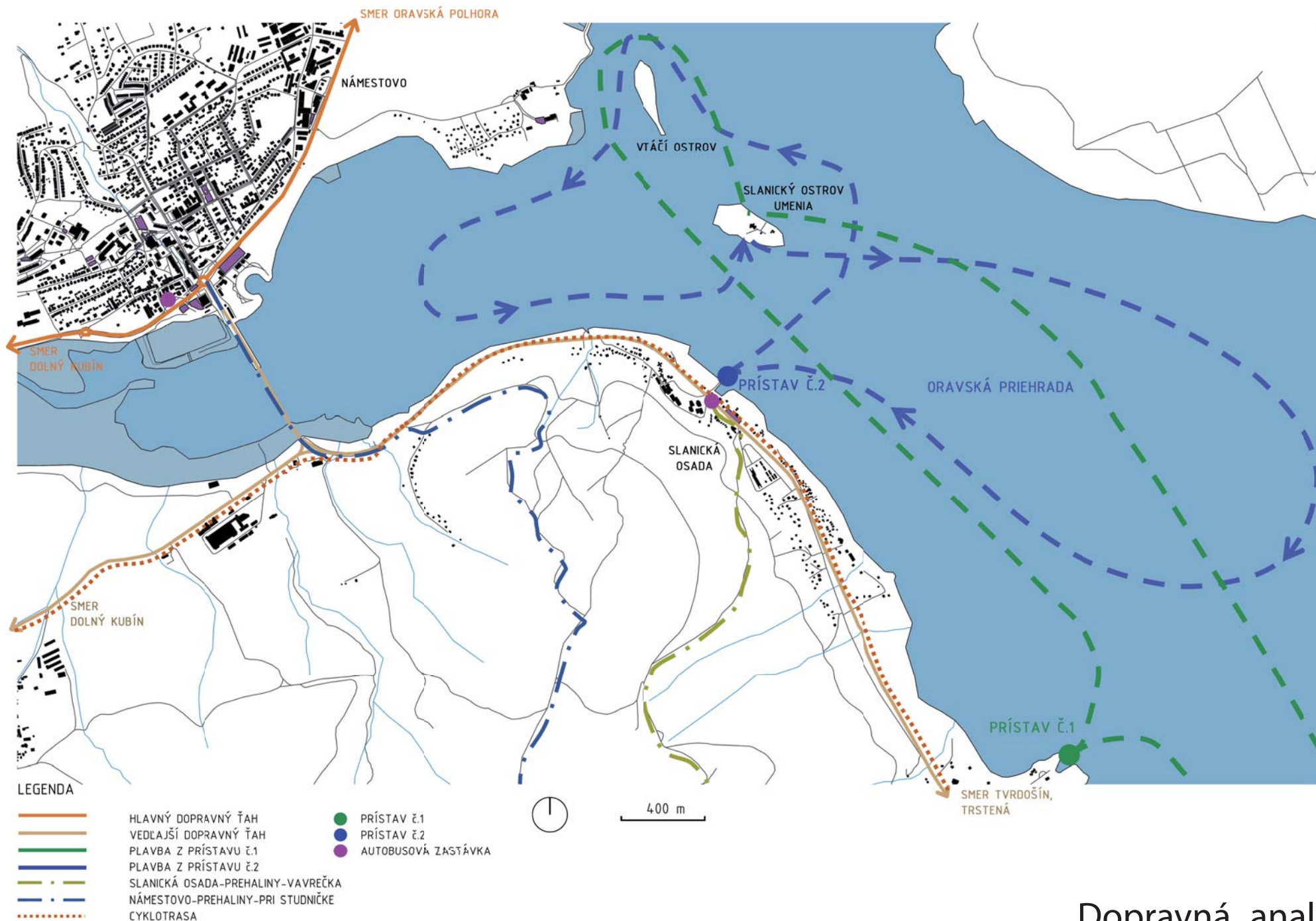

LEGENDA

- HOTEL / CHATA
- KEMP
- CINTORÍN
- GALÉRIA
- PRÍSTAV Č. 2
- REŠTAURÁCIA
- ŠKOLA

Občianska_vybavenosť

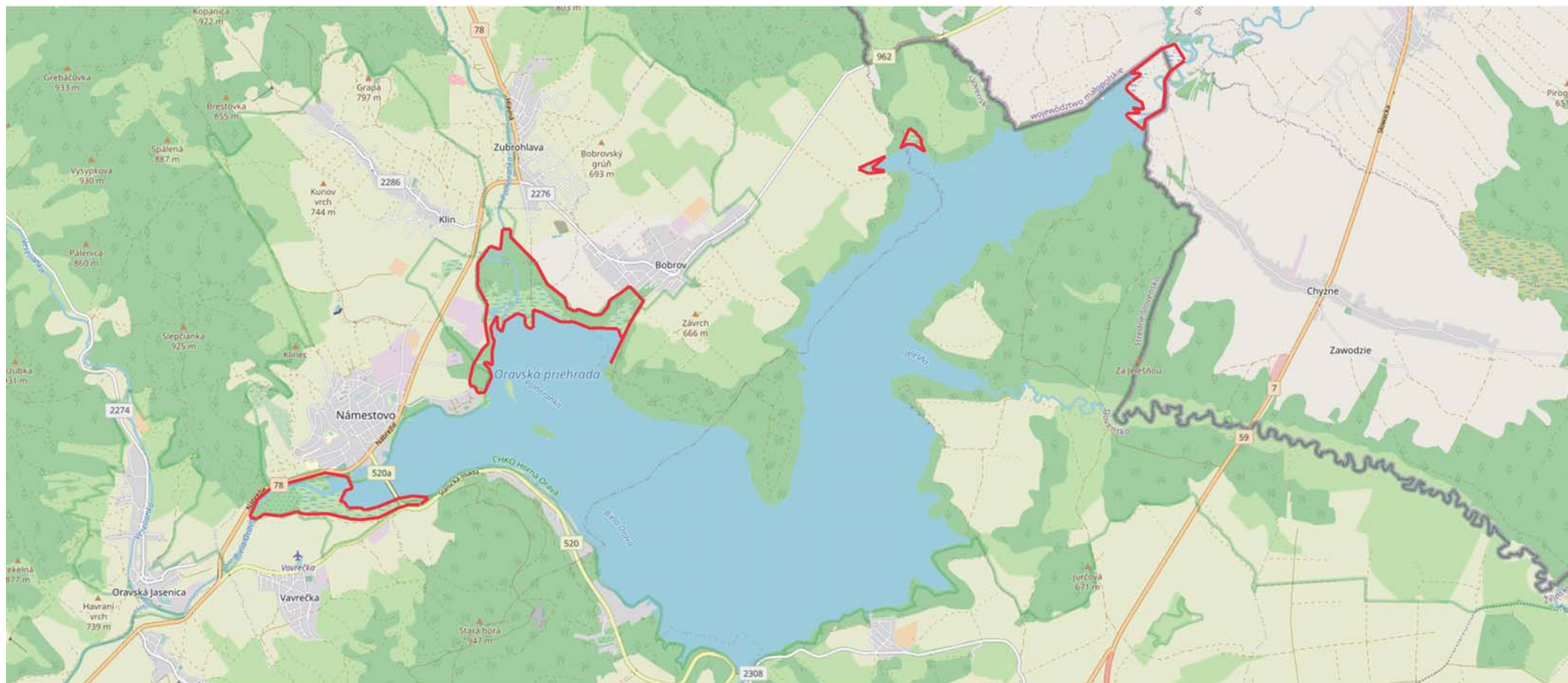

Dopravná_analýza

—— Slanická osada - Prehaliny - Vavrečka
 —— Námestovo - Prehaliny, - Pri studničke
 —— Trstená - Javorová - Kubínska hoľa - Zázrivá

Analýza_turistických_chodníkov

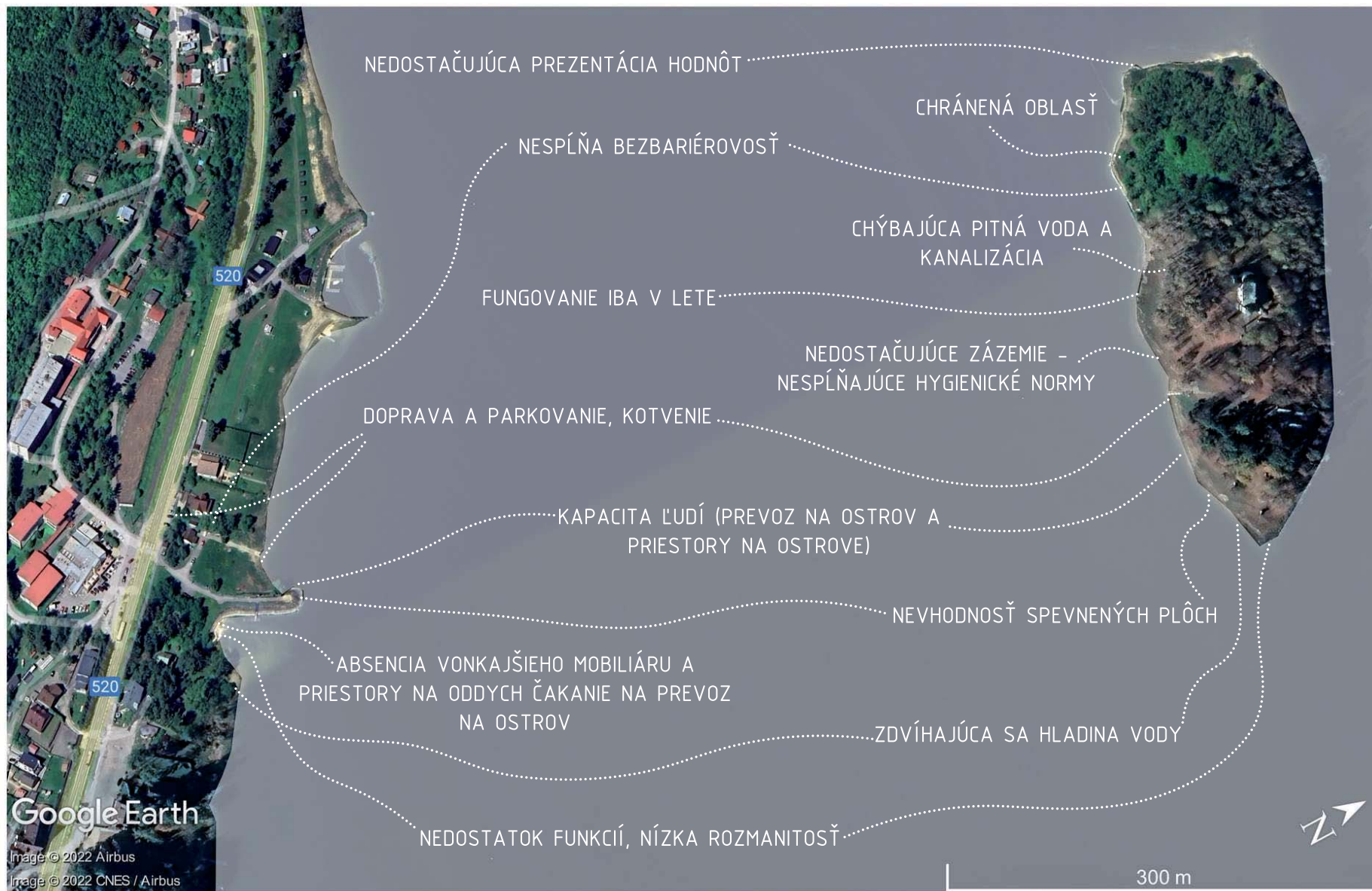

Zátopová oblasť

Výška vodnej nádrže sa pohybuje od

- min. 596,89 mnm
- max. 601,24 mnm

Analýza_výšky_vodnej_hladiny

Problémy_územia

Fotodokumentácia_lokality

Fotodokumentácia_lokality

SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)

- VÝHODNÁ POLOHA NEĎALEKO MESTA
- DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ – D3
- NEZÁVISLOSŤ OD MESTA
- PRÍRODNÉ A HISTORICKÉ DEDIČSTVO
- SOCIÁLNA DIVERZIFIKÁCIA – VEKOVÁ AJ SOCIÁLNA
 - TURISTICKÉ TRASY
- SILNÝ CESTOVNÝ RUCH
- VÝZNAMNÝ KULTÚRNY BOD – GALÉRIA
 - ORAVSKÝ HRAD, TATRY,
- VODNÝ PRVOK – PRIEHRADA

SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)

- PRÍTOMNÁ IBA NEDOSTATOČNE KVALITATÍVNE OBSIAHNUTÁ MIESTNA VYBAVENOSŤ A CHÝBAJÚCA VYBAVENOSŤ SO ŠIRŠOU SPÁDOVOU OBLASŤOU
 - ÚZEMIE JE PREVAŽNE MONOFUNKČNÉ
- BARIÉRY – CESTNÉ KOMUNIKÁCIA, HLAVNÁ CESTA
 - DNES PRETÍŇA NÁBREŽIE OD ZVYŠNEJ OBLASTI, OBMEDZUJE ROZVOJ
- TECHNICKÉ KOMPLIKÁCIE PRE VÝSTAVBU – MENIACA SA VÝŠKA HLADINY A TERÉN
- VEĽKÝ NEDOSTATOK PARKOVAČÍCH MIEST
- HLUK, ZDROJE ZNEČISTENIA OVZDUŠIA
 - ZÁVISLOSŤ NA VONKAJŠOM ENERGETICKOM ZÁSOBOVANÍ
- CHODCI – CHÝBAJÚCE SPEVNENÉ PLOHY
 - KOMPLIKOVANÉ MAJETKOVÉ POMERY
 - ABSENTUJÚCI MOBILIÁR
- EXISTUJÚCA ZÁSTAVBA NÍZKEJ KVALITY

- NOVÉ INVESTÍCIE NAVIAZANÉ NA NOVÉ FUNKČNÉ OBOHATENIE
- VYUŽITIE EXISTUJÚCEJ ZASTÁVKY MHD A CELKOVÝM PREPOJENÍM PRIEHRADY S MESTOM
 - ODSTRÁNENIE BARIÉR
- ZLEPŠENIE PRÍSTUPNOSTI ÚZEMIA – ZLEPŠENIE CYKLISTICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY, PEŠEJ DOSTUPNOSTI
- VYUŽITIE VOĽNÝCH PRIESTRANSTIEV PRE APLIKÁCIU UDRŽATEĽNÝCH PRINCÍPOV
 - NADVIAZANIE NA IDENTITU A HISTÓRIU ZATOPENEJ OBLASTI

- POKRAČUJÚCI RAST INDIVIDUÁLNEJ AUTOMOBILOVEJ DOPRAVY A NÁSLEDNÉ ZAHŤOVLIVENIE PARKOVANÍM
- POMALÝ ROZVOJ DIAĽNIČNEJ A ŽELEZNIČNEJ SIETE
- ODLIV MLADŠEJ GENERÁCIE, LEPŠEJ EKONOMICKY SITUOVANEJ VRSTVY OBYVATEĽSTVA S NÁSLEDKOM SPOLOČENSKEJ FILTRÁCIE A VZNIKOM RÔZNYCH SOCIÁLNYCH A SPOLOČENSKÝCH PROBLÉMOV
 - STAGNÁCIA ROZVOJA
 - KATEGÓRIA ERODOVANOSTI – VYSOKÁ (3) AŽ EXTRÉMNA (4)

PRÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES)

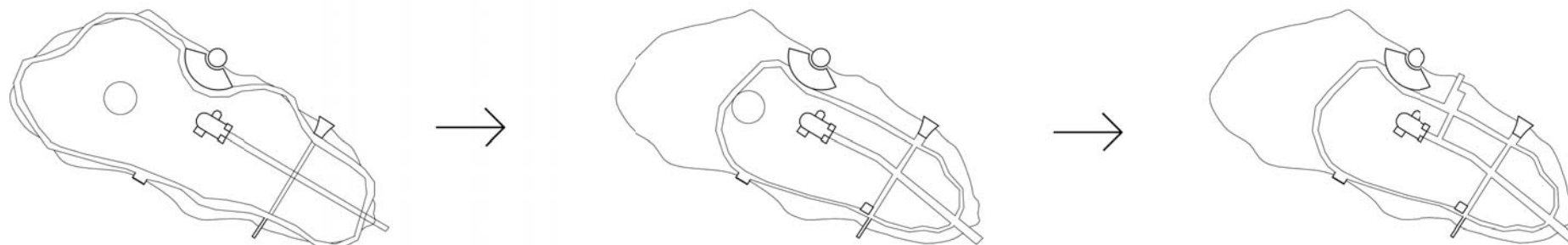
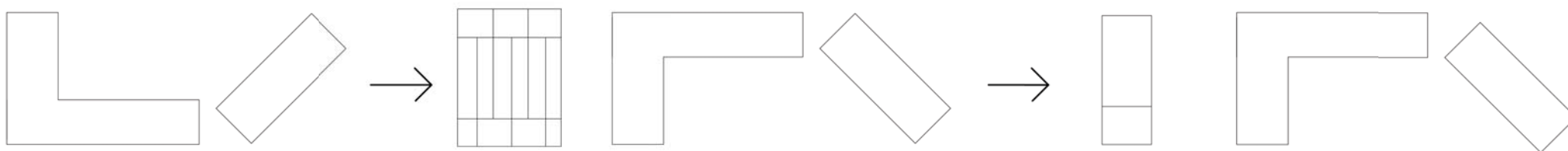
OHROZENIA (THREATS)

Libreto

Slanický ostrov umenia a jeho priľahlí prístav poskytujú mnohé možnosti na rozvoj svojho územia a aj svojho okolia. V oblasti sa nachádza množstvo priťažlivých prvkov ktoré sú zaujímavé pre turistov a ponúkajú aj atraktívny rozvoj. Oblasť má však aj svoje obmedzenia ktorá limitujú tieto možnosti a preto treba pristupovať k tomejto lokalite jemne a ohľaduplne aby sme nezničili lokalitu, jej ducha a jej význam pre ľudí.

Lokalita prístavu je lokalitou kde sa môžeme najviac tvopiť. Zastaralí prístav bez vybavenia a možnosti akejkoľvek rekreácia a vyžitia je potrebné zatriktívniť pridaním funkcií ktoré budú priťahovať ľudí vo väčšom záujmovom zábere ako len cesta na ostrov Slanica. Túto lokalitu som sa rozhodol posilniť o Ciklopoint so servisom a uskladnením bicyklov. Ďalej v lokalite bude infocentrum s kaviarňou pre návštevníkou ostrova. Na najspodnejšej časti bude stáť objekt s vlastným prístavom pre ľudí ktorý sa budú chcieť dostať na ostrov súkromne. Jedná sa o požičovňu lodičiek a kanoe a taktiež výcvikové centru. Nástup bude upravený aj pre imobilov. Neskôr predpokladám vytvorenie viacerých takýchto pointov po priehrade. Existencia spúšťacej rampy pre lode na lokalite ponúka vytvorenie centra pre starostlivosť o súkromné lode a prenájmi väčších lodí. Blizkosť hlavnej cesty a nedostatok parkovania núti preriešiť aj túto skutočnosť. Pre vstupom do širšej lokality bude spomaliavací ostrovček a parkovisko bude vytvorené na lokalite spolu s preriešením ďalších dvoch parkovísk v lokalite. Reriešenie zastávok hromadnej dopravy tiež prispieva k výšeni bezpečnosti a návštevnosti okolia.

Slanický ostrov umenia je likalita veľmi delikátna ku ktorej treba pristupovať citlivo a nezatiťovať už existujúce pamiatky a objekty ktorá majú historickú ale aj citovú hodnotu pre ľudí a najmä pre pôvodných obyvateľov Slanice. Taktiež treba ohľaduplne riešiť priehľad na ostrov z brehu aby si zachoval svoju dominantnosť nad hladinou, svoj prírodný vzhľad a svojho ducha. Preto som sa rozhodol všetky väčšie objekty umiestňovať na druhej strane ostrova od jazera. Pri príchode na ostrov loď s turistami pristane na špeciálne upravenom prístave podľa vzoru Stockholmu určenou pre jednoduchý nástup imobilou aj s premenlivou hladinou. Rovnaký typ prístavu sa nachádza aj na brehu. Tu sa ľudia môžu vydať dvoma smermi, okolo ostrova kde postupne prejdú všetky lokality alebo naprieč ostrovom kde sa objaví v nástupnej zóne odkiaľ sa môžu pri pohľade na kostol rozhodnúť kam sa vydajú. Na ostrove sa bude nachádzať malý prístav pre osobné lodičky a kanoe, anfiéater pre koncerty ktoré pripravuje Oravská galéria. Anfiéater bude mať vlastné zázemie a sklad. Jeho poloha v kopci s pódium na hladine bude vytvárať prírodnú kulisu vďaka čomu bude lákať aj v čase mimo spoločenských udalostí. Na ostrove sa taktiež bude nachádzať výstavný preistro pre inštaláciu týkajúcu sa histórie Slanice. Objekt bude svojim veľkým presklením otočený na miesto kde sa pod hladinou nachádza stratená dedina a na skle sa bude nachádzať reliéf obce. Bývalí prístav na severnej strane ostrova taktiež ako novovytvorený chodník pozdĺž križovej cesty sa budú ukončené až pod hladinou vody a budú spomienkou na dve cesty vedúce z obce ku kostolu, vytvárajúce dojem prepojenia s obcou. Jednu tretinu ostrova som sa rozhodol ponechať do správy prírode. Nakoľko sa ostrov nachádza v chránenom území, myslím že je treba zachovať aj prírodné dedičstvo ktoré bude poskytovať tak prírodnú lokalitu návštevníkom ako aj útočisko pre živočíchov obývajúcich územie. Zároveň bude vytvárať prirodzenú zábranu vstupu na Vtáči ostrov ktorý je pri názskej hladine prístupný pešo z ostrova. Tento ostrov je významný tým že na ňom hniezdi veľké množstvo vtákov z ktorých aj niektoré chránené druhy. Týmto chcel dosiahnuť pokoj pre toto vtáčstvo a zabrániť vstupu človeka.

Vývoj_konceptu

Inšpirácie

Riešenie prístavu

Legenda

- Vodná plocha
- Zelená plocha
- Terasa a Prístav
- Existujúce obj.
- Nové obj.
- Vozovka
- Plochy športovísk
- Pešia trasa
- Stromy

S

M = 1:1 000

Masterplan prístav

Legenda

- Parkovacia plocha prístav
- Parkovacia plocha Sportpoint
- Parkovacia plocha hotel
- Zastávka hromadnej dopravy
- Prístav pre výletnú lod
- Prístav pre lodičky a kanoe
- Brzdíaci prvok
- Pohyb pešiaka
- - - Hlavný dopravný ťah
- Pohyb lodičiek a kanoe
- Pohyb výletnej lode

S

M = 1:1 000

Dopravná analýza

Legenda

- Zázemie prenájmu a starostlivosti o lode
- Výťah pre ZŤP
- Spúšťacia dráha pre lode
- Ciklopoint
- Infocentrum - kaviareň
- Zázemie prenájmu kanoe a lodičiek
- Sportpoint so squashovými courtmi

S

M = 1:1 000

Funkčná analýza

Legenda

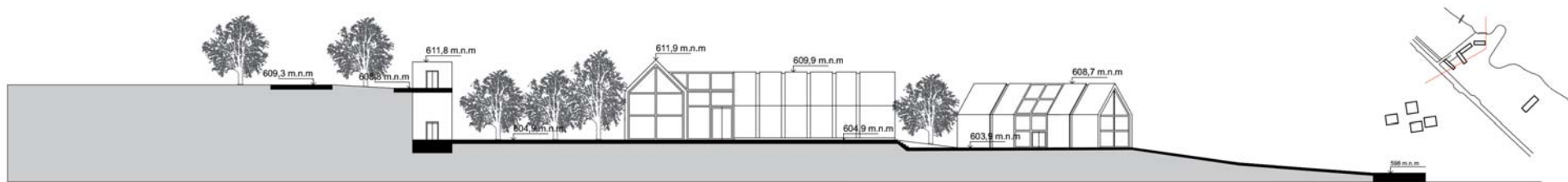
- Vodná plocha
- Zelená plocha
- Existujúce obj.
- Nové obj.
- Vozovka
- Pešia trasa
- Zelené strechy
- Stromy

S

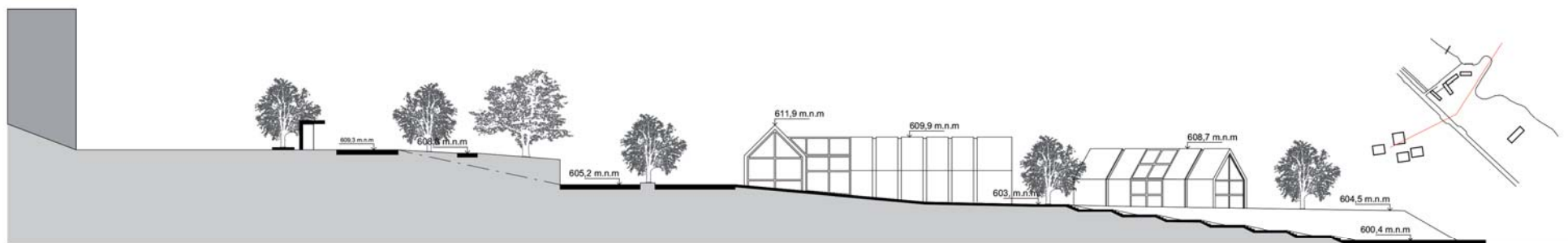

M = 1:1 000

Analýza_zelene

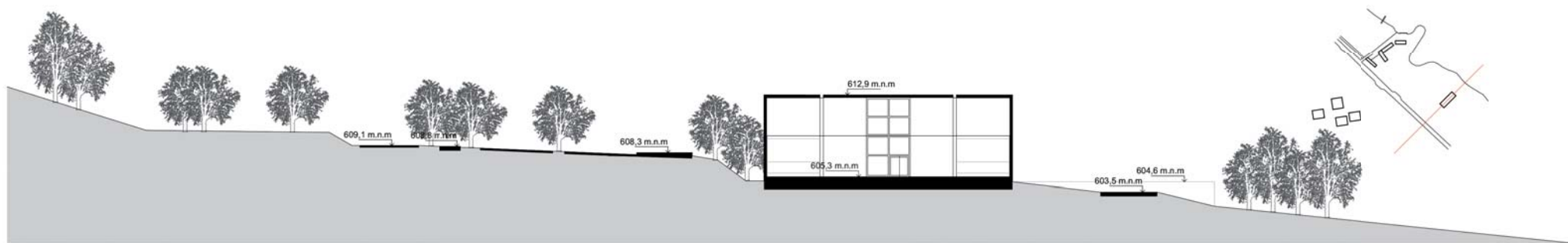
Rez_A-A M 1:500

Rez_B-B M 1:500

Rez_C-C M 1:750

Rez_D-D M 1:500

Rezy

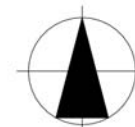
Legenda

	Vodná plocha		Pešia trasa
	Zelená plocha		Vozovka
	Plastová napodobenina drevá		Existujúce objekty
	Nové objekty		Stromy

Legenda prvkov

- Prístav pre lodnú dopravu
- Vodné centrum pre prenájom lodiek a kanoyek
- Spúšťacia plocha pre súkromné lode
- Infocentrum s kaviarňou
Cyklopoint pre uskladnenie a opravu bicyklov
- Centrum starostlivosti o lode a prenájom
Výťah slúžiaci ľuďom s pohybovým znevážením
- 1) Parkovanie pre verejnosť
2) Parkovanie hotela
- Nové autobusové zastávky pre hromadnú dopravu
- Umiestnenie ďalekohľadu
- Lavičky a sedenie na vyzdvynutých častiach obrubníkov
- Tienenie terasy

S

M = 1:500

Prehľad

Riešenie ostrova

Legenda

- Vodná plocha
- Zelená plocha
- Anfiteater a prístav pre loďky a kanoe
- Existujúce objekty
- Nové objekty
- Pešia trasa
- Stromy

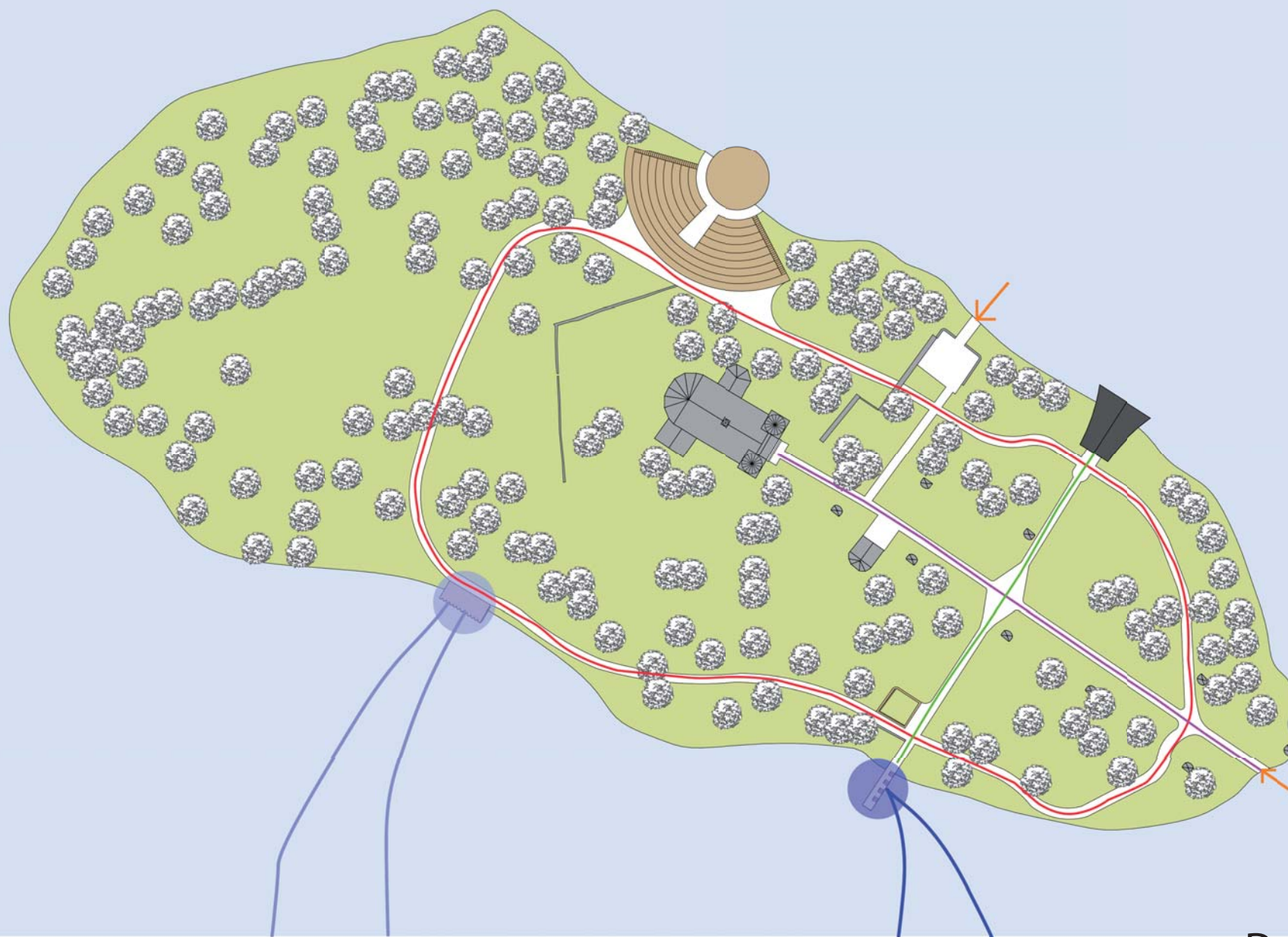
M = 1:1 000

Masterplan_ostrov

Legenda

- Prístav pre výletnú loď
- Prístav pre lodičky a kanoe
- Prepájací chodník okolo ostrova
- Krížová cesta
- Osový chodník naprieč ostrovom
- Historické prístupové cesty zo zatopenej slanice

M = 1:1 000

Dopravná_analýza

Legenda

- Prístav pre výletnú loď
- Prístrečok s zbernou plochou
- Prístav pre loďky a kanoe
- Anfiteater so zázemím a skladoh
- Výstavná plocha exterierových inštalácii
- Existujúci cintorín s oplotením
- Kostol s výstavnou plochou
- Zastavenia križovej cesty
- Pamiatka na historickú cestu zo Slanice
- Kaplnka
- Výstavný objekt histórie Slanice
- Socha A. Bernoláka

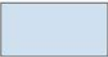

M = 1:1 000

Funkčná analýza

Legenda

- Vodná plocha
- Zelená plocha
- Existujúce obj.
- Nové obj.
- Pešia trasa
- Zelené strechy
- Línia zachovania divokej prírody
- Stromy

M = 1:1 000

Analýza zelene

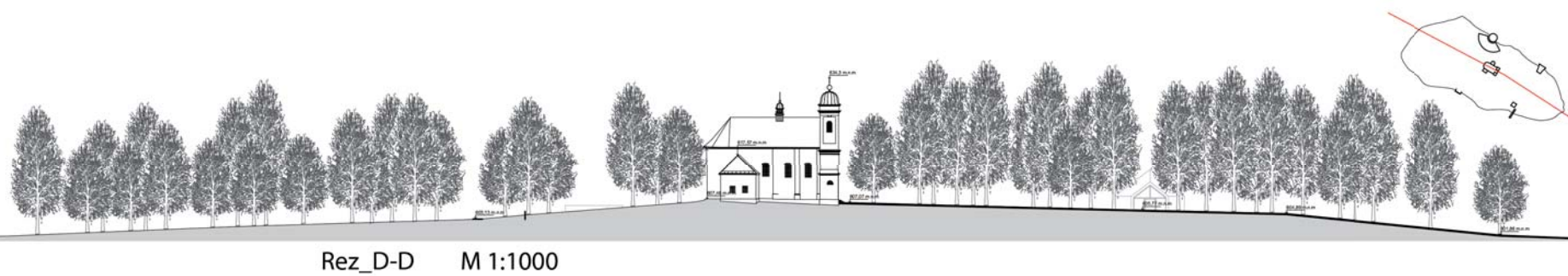
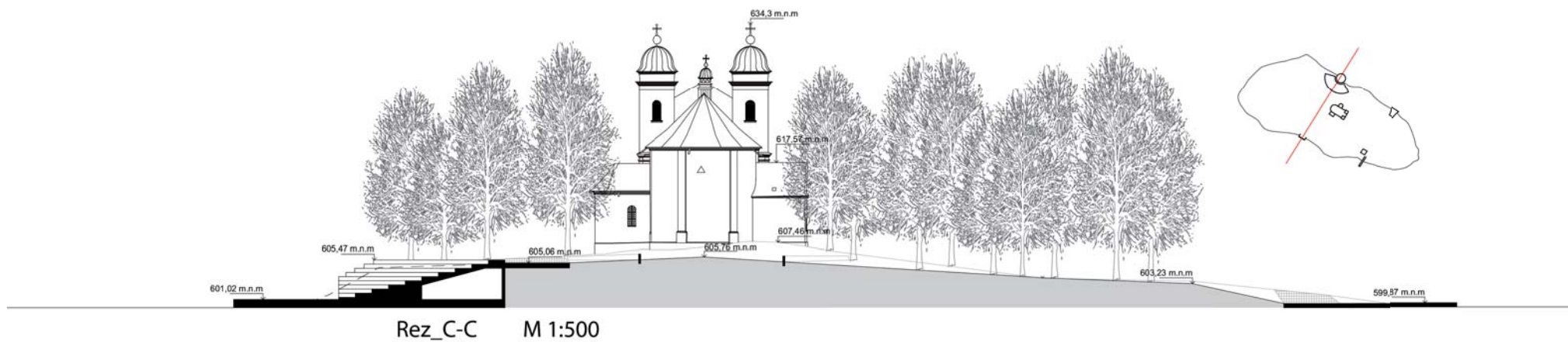

Rez_A-A M 1:500

Rez_B-B M 1:500

Rezy

Rezy

Zdroje

Strana 5

<https://www.google.com/maps/@49.4154187,19.5806089,11.71z>

Strana 6

<https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/zakladna-mapa?pos=48.800000,19.530000,8>

Strana 7

<https://www.staremapy.sk/?zoom=12&lat=49.40646250922562&lng=19.54865127485853&map=SR1952>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=107218409358728&set=a.330430047037562>

Strana 8,9,11

<https://www.openstreetmap.org/#map=12/49.4067/19.5806>

Strana 10

<https://mapy.dennikn.sk/>

Strana 18

<https://www.dreamstime.com/royalty-free-stock-photography-amphitheatre-water-image5023507>

<https://boardsafedocks.com/accessible-kayak-launch/>

<https://docksbywhytes.ca/floating-dock>